

Salga Imre vezetőtanár igazgatói pályázatáról

Bevezetés

Munkaközösségünk örömmel fogadta Salga Imre pályázatát. Salga tanár úr önéletrajza, motivációja alátámasztja napi iskolai tapasztalatunkat: a pályázó sokoldalú, hiteles pedagógus, aki összetett rendszerben látja egykori alma matere szerepét a 21. században.

Az alábbiakban a pályázó által alkalmazott fejezetbeosztáshoz igazodva ismertetjük a szakcsoport véleményét a benyújtott pályázatról.

Véleményünket a 2017. május 23-i rendkívüli szakcsoporti értekezleten, illetve írásbeli kommunikáció során alakítottuk ki.

Helyzetelemzés

„ELTE”

Munkaközösségünk egyetért abban Salga Tanár Úrral, hogy az egyetemmel való kapcsolat fenntartása nélkülözhetetlen számunkra (10. o.). Magát a fejezetet ugyanakkor kicsit rövidnek tartjuk. Éppen a megváltozó anyagi feltételek és a tanárképzés folyamatos átalakulása miatt kell mélyíteni az egyetemmel való együttműködést (immár a jubileumi ünnepeken túl). Elismerésre méltó, hogy a 3. emeleti tanári falán hány felsőoktatási és közművelődési intézmény értékeli nagyra az iskolánkat, de az „ELTE-s identitást” a diákokban erősíteni kell. Biztosak vagyunk abban, hogy sikeres pályázat esetén Salga Imre személye garancia arra, hogy ne csak sikeres, hanem örömteli legyen a kapcsolat egyetemünkkel, ennek összetevőiről a pályázó által említett helyeken további konkrét javaslatokat teszünk.

„Apáczai”

Salga Imre meglátásunk szerint helyesen szögezi le, hogy iskolánk egyszerre vallja régi értékeit, s nyit a változó világ új kihívásai felé (11. o.). Értékeljük, hogy a pályázó az „apáczais identitás” kapcsán kitér a hatévfolyamos osztályok arculatformáló szerepére (11. o.). Az „A” és „B” jelű osztályok izolációját, egymással való rivalizálását ugyanakkor túlzónak érezzük (12. o.), itt egy-egy évfolyam osztályai között felmerült, nagyon konkrét probléma merült fel. (Az A és B osztályok közötti jó kapcsolat és megbecsülés egyik szép példája éppen a pályázó előző osztálya és a párhuzamos A osztály volt.)

A különböző osztálytípusok „népszerűsége” – némely esetben szerencsésen, más esetben sajnálatosan – leképezi a munkaerőpiacot, a társadalmi közvéleményt. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy ne lehetne konkrét lépéseket tenni ennek formálására, alakítására!

A kompetenciamérések és a versenyek említését is fontosnak tartjuk (12. o.), mert ezek is alátámasztják, hogy a gyakorlóiskolára, mint intézménytípusra szükség és igény van. Örömmel olvastuk, hogy a pályázó kitér a sport és a művészetek terén kiemelkedő teljesítményekre is (13. o.), amelyek egyre nagyobb publicitást kapnak az iskola közösségében.

Volt apáczaishoz méltóan a pályázó sorba veszi a legfontosabb iskolai hagyományokat, ünnepeket, amelyek valódi közösséggé formálják a nálunk tanulókat, dolgozókat. Munkácsy László volt igazgató rendkívül sokat tett ezeknek az alkalmaknak a szervezéséért, működtetéséért, ezek átmentése óriási feladata lesz az iskola új vezetőségének. A sok-sok eseményből munkaközösségünk három konkrétumot emel ki az alábbiakban.

1. Ahogyan a leköszönő vezetőség is többször hangsúlyozta, Tiszainokára szükség van! Tudjuk, a tábor szervezésében, gondozásában nagyon sok munka van több kolléga részéről, azonban fontosnak tartjuk fenntartását, működtetését. Ez a tábor egyedülálló érték, amelynek további fejlesztését feltétlenül támogatjuk (14. o.).

2. Iskolánk tradícióival nem említenénk egy sorban a „Gólyahetet” (13. o.). A Történelem-Földrajz Szakcsoport majdnem minden jelenleg (vagy korábban) osztályfőnökséget ellátó tagja megemlítette, hogy a hol előkészítetlen, hol egyszerűen gyerekes gólyahét, gólyaavatás intézménye már régen nem tölti be azt a szerepet, amit az 1990-es években. Erről az igazgatóságnak, a Diákönkormányzatnak és az osztályfőnökök munkaköztségének mindenképpen egyeztetnie kellene az elkövetkezendőkben.

3. Ahogyan a pályázó maga is tapasztalta, az október 23-i és a március 15-i ünnepségek megszervezése aránytalanul sok időt, energiát von el a 10. és 11. osztályos humán tagozatoktól. Történelemtanári és pedagógiai kérdés is, hogy egy 15-16 éves diák mennyiben vallja magáénak 1956 eszmeiségét. A szakcsoport tagjainak többsége – hasonlóan a Magyar Munkaköztséghez – vezetőtanár tanárjelöltekkel, ezért a rengeteg elmaradó órának következményei vannak. Ezért arra biztatjuk Salga Tanár Urat, hogy az érintett szakcsoportokkal együtt keressen iskolánkhoz méltó, de alternatív megoldásokat (ahogyan az idén végzős 12.B-vel ez is meg is valósult a 2015/16. tanévben).

„Csere”

A szervezeti kultúra folyamatos megújulását a pályázóhoz hasonlóan munkaköztségünk is fontosnak gondolja (15. o.). A diákönkormányzat és a patronáló tanárok az AVE és az ART szervezésekor nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy diákjaink érdemi eszmecserét folytatni

képes, érdeklődő, tájékozódni tudó felnőttekké váljanak. A kolozsvári Apáczai Elmélet Líceum nem egyszerű cserepartner számunkra, hanem valódi testvériskola (15-16. o.), amely az apáczaisok önazonosságához, nemzeti identitásához is nagyban hozzájárul. Bízunk benne, hogy Munkácsy Tanár Úr lelkesedését és szervezőképességét itt is „megörökli” a 2017 augusztusában felálló új vezetés.

A Semmelweis Egyetem és a Richter Gedeon Nyrt. támogatása fontos pillére kapcsolatrendszerünknek (15. o.). A Nyitott Bíróság és a Morgan Stanley által szervezett programok mellett azonban a társadalomtudományok terén aktívabb kapcsolathálóra lenne szükség meglátásunk szerint (15. o.).

A szakcsoport is úgy látja, hogy a Szülői Munkaközösség (16. o.) sok energiát fektet be a mindennapok és az ünnepi alkalmak szervezése, dotálása kapcsán, s mindezt korszerű eszközökkel (pl. Facebook felületen). A munkaközösség tagjaiból azonban az „osztályfőnök is beszél”, amikor megemlítjük, hogy rendkívül fellazult a fegyelem az iskolából való kikérések, elkérések kapcsán. Következetesebben és tudatosabban egyértelművé kell tenni: az a szülő, aki beírja a diákot az Apáczaiába, az órarendet, a csengetési rendet és a Házirendben megfogalmazott elveket is magáénak vallja!

„János”

A keresztnév elindította asszociációkkal kezdődő fejezet szellemesen, de a Tanár Úrtól megszokott precizitással elemzi az „apáczais lét” több dimenzióját. Kulcsszóként a pályázó által említett (17. o.) *inspirációt* emelnénk ki. Azon túlmenően, hogy nyugodt, ugyanakkor sikeres körülményeket biztosítsunk a tanulóknak, a diákok mellett egymást is támogatnunk kell. A pályázó önreflexiója (17. o.) is figyelmet érdemel, de szakcsoportunk úgy gondolja, sorai mindenkire szólhatnak. Az utolsó bekezdésben megemlített technikai dolgozók helyzetéhez (17-18. o.) néhány megjegyzést fűznénk. Közülük nagyon sokan panaszkodnak, hogy nehéz munkájuk mellett sokszor szótlanul megy el az iskola több tanulója és pedagógusa. Javasoljuk, hogy – más iskolákhoz hasonlóan – a technikai és adminisztratív munkatársak neve, fényképe kerüljön ki a weboldalra, az osztályfőnökök mutassák be őket a diákoknak. Az ókori Egyiptomban nem volt nagyobb büntetés annál, mint ha valaki név nélkül, neve elvesztésével létezett. Mivel a pályázó rendkívül sikeres illetleni versenyfelkészítői eredményekkel is büszkélkedhet, kérjük, hogy ezekre az „apróságokra” fordítson gondot sikeres pályázat esetén.

Ennél a fejezetnél megemlítjük továbbá, hogy a büfé helyzetére vonatkozó pályázói reflexiókat is szívesen olvastuk volna e helyen.

„Gyakorló”

A pályázó szépen és hitelesen fogalmaz, amikor leírja, hogy 600-700 gyerek „életéért” (sic!) vagyunk felelősek (18. o.), s nemcsak azért, hogy egy-egy tantárgy soron következő fejezetét 45 perc alatt elsajátítsák diákjaink.

A tanárképzés, a jelöltek fogadása és mentorálása rendkívül összetett feladattá vált napjainkra. A munkaközösség kiemeli a Tanár Úr pályázatából, hogy valóban folytatni kell az egyetemi konferenciák, a TÁMOP, a különböző szakmai szervezetekben való közreműködést (18-19. o.), a BME kapcsán viszont megjegyezzük, hogy ez semmiképpen nem mehet (a jövőben sem) alapfeladataink ellátásának rovására. A szakcsoport hiányolja a pályázatból a Gyakorlóiskolák Országos Szövetségében és az Éljenjárom Gimnáziumok Igazgatói Grémiumában való aktív részvétel megemlítését, ezek a szervezetek ma már szó szerint életbevágó fontossággal bírnak ugyanis életünkben. A mentorok, vezetőtanárok, tanárjelöltek számára vonatkozó adatokat jó lett volna a pályázatba beemelni, mivel mind földrajzból, mind történelemből belátható időn belül nőni fog a tanárjelöltek száma.

„Gimnázium”

A szakcsoport örömmel olvasta a pályázatban a pozitív pedagóguskép kialakításának összetevőit (19. o.). Ahogyan egy vezetőtanár kolléganő hangsúlyozta is az egyik értekezleten, nem nélkülözhetjük a tudatos nevelői munkát és hozzáállást a szakpedagógiai kompetenciák mellett. Rendkívül fontosnak látjuk, hogy a pályázatot egy olyan kollégánk adja be, aki a nevelést is „izgalmasnak”, fontosnak látja (19. o.), mert ez Tseri János (azaz Apáczai Csere János) valódi öröksége.

A közösségi szolgálat megszervezése óriási feladat, ennek megszervezését, lebonyolítását valóban fejleszteni kell (20. o.), amellet, hogy a kollégák, az eddigi vezetőség munkáját is nagyra értékeljük e tekintetben. Az újonnan létesült, döntően idei 10. osztályosokból álló Iskolai Diákönkormányzat (20. o.) máris több érdekes program, kezdeményezés mellé állt oda, munkájuk remélhetőleg a későbbiekben is zökkenőmentes lesz.

Az iskola Házirendjének folyamatos felülvizsgálata álláspontunk szerint elkerülhetetlen. A pályázóval együtt úgy látjuk, valóban szabályozni – *horribile dictu*, szigorítani – az épület elhagyását, a dohányzás szankcionálását (21. o.). Sok korábbi megbeszélés, értekezlet témája volt ugyanakkor, hogy a diákoktól akkor várhatunk el szabálykövető magatartást, ha azt mint pedagógus, magunk is követendő példaként állítjuk tanítványaink elé!

„Kollégium”

Salga Tanár Úr, mint egykori kollégista rálátással bír intézményünk e fontos szegmensére is. Bár a vidéki diákok ma már rendkívül nívós helyi gimnáziumok közül válogathatnak, nem

egyszerű a pályázó által említett „akcióterv” megvalósítása (22. o.), de kíváncsian várjuk a részleteket.

Vezetői program

„Az oktatás tartalma, iskolaszervezet, dokumentumok”

A pályázó indítványával (SzMSz, Pedagógiai Program, Házi rend megújítására vonatkozóan) egyetért szakcsoporthoz (23-24. o.). Már idén is többen megfogalmaztuk, s ezt Tanár Úr „végzős” osztályfőnökként is tapasztalhatta, hogy az Életvitel, ill. Művészetek tantárgycsoportnak valamilyen más, „diákbarát” megoldást kellene találni (24. o.). Javasoljuk, hogy a részben meglévő munkacsoportok tartsák napirenden ezt a kérdést.

A pályázat a matematika–fizika tagozat emelt informatika oktatását, a nyelvi fakultációk kérdését is taglalja (25. o.), ezekkel a módosításokkal könnyű azonosulni, megvalósítani annál nehezebb. Arra kérjük Salga Tanár Urat, hogy sikeres pályázat esetén mindenképpen törekedjen arra, hogy érdeksérelmek nélkül, a szakcsoportokkal folyamatosan kommunikálva hozzon döntéseket.

Munkaközösségünk a pályázóhoz hasonlóan kritikusan viszonyul a projektmunkákhoz (25. o.), mivel azok többségükben valóban nem a kooperáció színterei, hanem közepes szintű házi dolgozatok, amelyek felügyeletébe, javításába a szaktanárok gyakran több energiát fektetnek, mint maguk a diákok.

„A tantestület feladatai, terhei”

A pályázat az első mondatok között említi az egyenlő munka- és feladatelosztás fontosságát, megvalósítását (25. o.).¹ A pályakezdő „asszisztens” alkalmazása a leírtak alapján (26. o.) jó gondolatnak tűnik, a részletek nem ismeretében mást ehhez nem tudunk hozzáfűzni.

Az értékelési rendszer kifejlesztésében sok kolléga dolgozott egész tanév során, a tanulságokat valóban jó lenne megbeszélni (26-27. o.).

Az osztályfőnökség „pályázati rendszeréről” nem kaptunk további információt a szövegből (27. o.), a mentorálást viszont jó ötletnek tartjuk. Az osztályfőnöki felkérések talán könnyebben tervezhetővé válnak, ha a tantárgyfelosztást is továbbgondolják a szakcsoportok a lehetőségekhez mérten.

„Tanárképzés”

A pályázat előrelátóan fogalmaz a vezetőtanári, mentortanári feladatok, vállalások kapcsán (28. o.). Mindenképpen támogatandó, hogy erőnkhez képest akár „katedracsere” (28. o.), akár más, talán könnyebben megvalósítható ötletek révén segítsük a gyakorlatot végző hallgatókat, hiszen ők ugyanúgy a jövő generációt jelentik, mint diákjaink, csak a katedra „másik oldalát” tekintve!

„Iskolai közösség”

A diákigazgatói pályázattal (29. o.) kapcsolatosan szakcsoportunkban kételyek merültek fel, de a felelősségre nevelést mindenképpen erősíteniünk kell iskolánk falain belül. Úgy gondoljuk, a „kötelező” etika, életvitel tantárgyakat akár ilyen irányban is el lehetne mozdítani pedagógiai programunkban.

Az Apáczai Napokat fontosnak tartjuk, úgy véljük, elsősorban a nagyobbak megszólításából akadnak azok a problémák, amelyekre Tanár Úr kitér pályázatában (29. o.). A Turi Soma által szervezett tudományos előadássorozat, illetve a szülői közösség aktív tagjainak bevonása talán a jövőben is színesíthetné, változatosabbá tehetné a programot, mert jó kezdeményezések azért vannak, elegendő itt a 11.D által szervezett „tan@” vetélkedőre utalni.

Az osztályszintű társadalmi munkák megvalósítása ténylegesen fontos összetartó erő lehet (30. o.), erről esetleg több beszámolót is megoszthatna egymással az apáczais közösség.

Az iskola tanulói dekorációja hasznos és szép hagyomány (31. o.), ugyanakkor a pályázatból hiányoljuk az állagmegóvás fontosságát. Nagyon sok szép dolog születik a falakra, viszont kár lenne tagadni, hogy egyes osztálytermek, illetve a harmadik emeleti pihenősarok nem rendeltetésszerű használata sok felesleges kiadást jelent évről évre. Megengedhetetlennek tartjuk, hogy könyvtárunk több tízezer forintra rugó veszteséget könyvel el nyaranta! Nagyobb figyelmet kellene fordítanunk az iskola termeit használó külső csoportokra is, az ezzel kapcsolatos szigorítások már a pályázó által említett Házi rend-átgondolás része is lehetne.

„Az új honlapnak tükröznie kell az iskola légkörét” – szerepel a pályázatban (32. o.), a megfogalmazás azonban nem szerencsés, mert Tóth Attila tanár úr vezetésével eddig is egy igényes, aprólékos weboldal állt rendelkezésre. A kampányfilm forgatását (32. o.) jó ötletnek tartjuk és támogatjuk. Reprezentációnk legalább ennyire fontos részét jelentik a nyílt napok, amelyről Tanár Úr pályázatában szintén bőven olvashatunk hasznosítható ötleteket (33. o.). Örülünk annak, hogy a „2+1” verseny a Magyar Munkaközösség gondozásában színvonalas, országos megmérettetés lett néhány év alatt, emellett természetesen lehet gondolkodni az ún. műveltségi verseny esetleges módosításán (33. o.).

„Szervezeti felépítés, belső kommunikáció”

Az információ áramlásáról szóló része a pályázatnak a demokratikus légkör (34. o.) köré szerveződik, teljes joggal. A 2-2 tag delegálását (35. o.) azonban szakcsoporthozunk nehézkesnek látja, s alapvetően az itt megfogalmazott feladatok a mindenkori szakcsoportvezetők napi tevékenységét jelentik. Bízunk benne, hogy egymás kreativitásának, innovációinak továbbra is lesz színtere (36. o.), ami mellett valóban fontos a másik megismerése.

„Fejlesztések, infrastruktúra”

A pályázat legfontosabb mondanivalójának e bekezdésekben a kommunikációt, illetve a szponzorok keresését tartjuk (37. o.). Lehet, hogy mindezekre érdemes lenne külön munkacsoportot létrehozni, amennyiben van rá jelentkező. Tisztában vagyunk azzal, hogy sem a nyílászárók, sem az épület teljes felújítása nem „egynyári” esemény, örömmel olvastuk, hogy a pályázat sem kecsegtet jól hangzó, de kivitelezhetetlen ötletekkel.

ÖSSZEGZÉS

A Történelem-Földrajz Munkaközösség a fent említett kollektív, ill. egyéni kiegészítésekkel együtt SALGA IMRE magyar-angol szakos vezetőtanár pályázatát egyértelműen alkalmasnak találja felterjesztésre. A Szakcsoport tagjai ezért a jelöltet TÁMOGATÁSUKRÓL BIZTOSÍTJÁK jelen dokumentummal.

Borhegyi Péter

Csiszár Gábor, PhD

Czéh Zoltán, PhD

Jakab Péter

Kollár Artúr

Kovács Imre

Lomniciné Marosvári Éva, PhD

Nagy-Varga Zsolt

Ötvös Zoltán

Sebőné Bagdi Ágnes

Száray Miklós

Budapest, 2017. május 29.